

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Bedrijvenpark Drachten A7-Noord

7 december 2001

ISBN 90-421-0908-4
Utrecht, Commissie voor de milieueffectrapportage.

commissie voor de milieueffectrapportage

Burgemeester en Wethouders van
Smallerland
Postbus 10.000
9200 HA DRACHTEN

uw kenmerk
01/5094/Ont/DvG/RB

uw brief
1 oktober 2001

ons kenmerk
1199-40/vB/ab

onderwerp
Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Bedrijvenpark Drachten A7-Noord

doorkiesnummer
(030) 234 76 51

Utrecht,
10 december 2001

Geacht college,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over het Bedrijvenpark Drachten A7-Noord. Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

dr. ir. G. Blom,
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Bedrijvenpark Drachten A7-Noord

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Bedrijvenpark A7-Noord te Drachten

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffect-
rapport over het Bedrijvenpark A7-Noord te Drachten,

uitgebracht aan Burgemeester en wethouders van Smallingerland door de Com-
missie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.
Bedrijvenpark A7-Noord te Drachten,

de secretaris

N.v. Buren
dr. N.W.M. van Buren

de voorzitter

G. Blom
dr. fr. G. Blom

Utrecht, 7 december 2001

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING.....	1
1. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES.....	2
2. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING.....	2
2.1 Probleemstelling.....	2
2.2 Doel.....	3
2.3 Besluitvorming en beleid	4
3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	6
3.1 Algemeen	6
3.2 Ontwikkeling alternatieven.....	6
3.2.1 Indeling, inrichting, ontsluiting en milieuzonering	7
3.2.2 Aanleg, realisatie en beheer.....	9
3.2.3 Flexibiliteit en fasering.....	10
3.3 Meest milieuvriendelijk alternatief (mma).....	11
3.4 Nulalternatief.....	11
4. BESTAANDE MILIEUTOESTAND, AUTONOME ONTWIKKELING EN MILIEUGEVOLGEN	11
4.1 Algemeen	11
4.2 Globale beschrijving en analyse van het studiegebied.....	11
4.3 De bestaande situatie en milieugevolgen.....	12
4.3.1 A-biotisch milieu.....	12
4.3.2 Biologische diversiteit	13
4.3.3 Geluid	13
4.3.4 Leefbaarheid en veiligheid	14
4.3.5 Landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden	15
5. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN.....	15
6. LEEMTEN IN INFORMATIE.....	15
7. EVALUATIEPROGRAMMA	16
8. VORM EN PRESENTATIE.....	16
9. SAMENVATTING VAN HET MER	16

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 1 oktober 2001 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen.
2. Kennisgeving in de Drachtster Courant van 21 september 2001
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen
5. Stappenplan voor het bepalen van significante milieugevolgen

INLEIDING

De gemeente Smallerland heeft het voornemen om een bedrijventerrein te ontwikkelen met de naam Bedrijvenpark Drachten A7-Noord. Het plangebied beslaat een oppervlakte van circa 250 hectare. Het uiteindelijk nieuw te realiseren gebied met bedrijven heeft een netto oppervlakte van minimaal 115 hectare voor de bedrijfssegmenten gemengd plus, modern gemengd, bedrijvenpark, transport en distributie en kantoren. Daarnaast wordt het segment wonen en werken toegevoegd. Voor deze activiteit moet de milieueffectrapportage (m.e.r.) worden doorlopen. De m.e.r.-plicht is gekoppeld aan de herziening van het bestemmingsplan. De gemeente Smallerland is tevens bevoegd gezag.

Bij brief van 1 oktober 2001¹ is de Commissie voor de m.e.r. in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over richtlijnen voor het milieueffectrapport (MER). De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in de Drachtster Courant van 21 september 2001².

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁴, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. In dit advies verwijst de Commissie naar een reactie wanneer deze naar haar oordeel:

- informatie bevat die in het MER opgenomen moet worden of die nader onderzocht moet worden, zoals informatie over specifieke lokale milieumomstandigheden;
- belangrijke vragen en discussiepunten naar voren brengt, bijvoorbeeld over te onderzoeken alternatieven.

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.

⁴ Bijlage 4 geeft hiervan een lijst.

1. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

De Commissie is van mening dat de volgende punten in het MER bijzondere aandacht verdienen.

Behoefteraming en bruto-netto verhouding

Het MER dient een realistische onderbouwing te geven van de voorgenomen omvang van het bedrijventerrein in relatie tot de behoefte, gespecificeerd naar typen bedrijvigheid. Ook de bruto-netto verhouding die op het terrein wordt beoogd, dient onderbouwd te worden.

Fasering in relatie tot duurzame ontwikkeling

In het MER dient te worden aangegeven op welke wijze in de fasering rekening wordt gehouden met een veranderende behoefte aan (aard en omvang van) bedrijventerrein. Daarnaast dient te worden aangegeven hoe de fasering in relatie staat tot het realiseren van de beoogde duurzaamheidsambities. Deze duurzaamheidsambities dienen helder en meetbaar in het MER te worden opgenomen.

Ontwikkeling alternatieven en milieueffecten

De Commissie adviseert, naast het meest milieuvriendelijk alternatief en het referentiealternatief, ten minste twee alternatieven te ontwikkelen. Het betreft één met een minimaal bruto oppervlak (inclusief uitplaatsen van bepaalde functies naar elders) en één met een maximaal op behoud en kansen gerichte inrichting voor natuur en landschap.

Met name de aspecten landschap en cultuurhistorie vragen in de effectbeschrijving aandacht. Dit geldt tevens voor de (potentieel) aanwezige beschermde soorten.

Samenvatting

Het is belangrijk dat de informatie uit het MER voor een ieder toegankelijk is. In de praktijk blijkt dit regelmatig niet het geval te zijn. Een goede samenvatting kan een zeer belangrijke bijdrage leveren aan de overdracht van informatie. Om deze reden zal de Commissie, meer dan tot nu toe het geval was, bij haar oordeel over het MER de inhoud en presentatie van de informatie in de samenvatting meewegen.

2. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING

2.1 Probleemstelling

Behoefte

In het MER dient de (regionale) behoefte aan een bedrijventerrein ten behoeve van de onderscheiden categorieën zowel qua omvang als qua te huisvesten bedrijvigheid onderbouwd te worden: modern gemengd, wonen en werken, gemengd-plus, transport en distributie, bedrijvenpark en kantoren. Een actuele behoefteraming, inclusief onzekerheden naar categorie dient te worden gegeven.

In de onderbouwing dient betrokken te worden: de jaarlijkse uitgifte en een schatting van de jaarlijkse uitgifte en beschikbare ruimte voor de komende 10 tot 15 jaar. In de onderbouwing moet uitgegaan worden van langere termijn prognoses gebaseerd op inwonertallen, behoefte aan arbeidsplaatsen, inkomende en uitgaande pendel en sociaal-economische doelen van de gemeenten. Vanwege de huidige minder positieve inzichten in de economische groei wordt afgeraden de voorgenomen omvang van het bedrijventerrein (115 hectare netto) alleen te baseren op extrapolatie van uitgifte grafieken van de afgelopen in economische opzicht gunstige jaren

Tevens dient in de onderbouwing een gespecificeerd overzicht te worden gegeven van andere bestaande en/of geplande bedrijventerreinen in de Zuid-Friese Stedenzone (Heerenveen, Sneek en Drachten) die van invloed kunnen zijn op de instroom van te vestigen bedrijven op dit nieuwe bedrijventerrein. Aangegeven dient te worden in hoeverre op andere gemeentelijke terreinen nog herstructurerings- en intensiveringsoperaties mogelijk zijn. Hierdoor wordt inzicht gegeven in hoeverre de vraag naar bedrijventerrein aansluit bij het regionale aanbod.

In de startnotitie wordt gesproken over een plangebied van 250 hectare, waarbinnen 115 hectare netto wordt ontwikkeld als bedrijventerrein. Wat wordt de bruto omvang van het bedrijventerrein? De bruto-netto verhouding die wordt gerealiseerd dient onderbouwd te worden, mede in relatie tot duurzame ontwikkeling van het bedrijventerrein. Tevens dient de omvang van de strategische reserve (ijzeren voorraad) te worden onderbouwd.

Locatiekeuze

In het MER zal de locatiekeuze onderbouwd moeten worden. Daarbij dient te worden ingegaan op de vraag welke alternatieve locaties in gemeentelijk en regionaal verband zijn onderzocht. Daarbij dient ook rekening te worden gehouden met de ontwikkeling van een regionaal stedelijk netwerk. De belangrijkste milieukeukenmerken van deze locaties (bijvoorbeeld de kwetsbaarheid van landschap, ecosysteem en watersysteem) en de (milieu)argumenten die uiteindelijk hebben geleid tot de keuze voor de locatie dienen in het MER te worden beschreven.

2.2

Doel

Uit de probleemstelling moet een concrete en duidelijke omschrijving van de doelen worden afgeleid. Daarbij moeten ook de doelen ten aanzien van milieubescherming en -verbetering worden aangegeven, waarbij bijzondere aandacht geschonken dient te worden aan:

- de leefbaarheid voor de bewoners van het AZC, de bewoners van de toekomstige woonwijk en voor de huidige bewoners in en rondom het gebied;
- het natuurterrein van het Fryske Gea, de inbedding daarvan in de (provinciale) ecologische hoofdstructuur;
- soorten vallend onder de Natuurbeschermingswet en Habitatrichtlijn;
- Belvédèregebieden.

Uit de beschreven doelen moeten meetbare criteria worden afgeleid waaraan de voorgenomen activiteit en de alternatieven kunnen worden getoetst.

De startnotitie geeft aan dat duurzaamheid als een van de randvoorwaarden wordt gehanteerd bij ontwikkeling van het bedrijventerrein. In de onderliggende duurzaamheidsvisie⁵ worden de aspecten landschappelijke inrichting, water en energie als kansrijk genoemd voor de duurzame ontwikkeling van het bedrijventerrein. De Commissie adviseert tevens in te gaan op de aspecten ruimtegebruik, mogelijkheden voor (centraal) logistiek management en vervoersmanagement, landschappelijke inrichting, natuur.

De ambities op de verschillende duurzaamheidsaspecten dienen helder en meetbaar te worden omschreven, inclusief het na te streven ambitieniveau. De omschrijving van het ambitieniveau dient zodanig plaats te vinden dat zij voldoende concreet is om richting te geven aan het ontwerp.

2.3 Besluitvorming en beleid

Kort moet worden aangegeven welke randvoorwaarden en uitgangspunten (ruimtelijke beperkingen, grenswaarden, emissies e.d.) gelden bij de voorgenomen activiteit. Hierbij dient te worden verwezen naar de relevante beleidsnota's, (ontwerp-)plannen en wetten, waarin deze zijn of worden vastgelegd⁶.

Beschreven moet worden of er in (de omgeving van) het studiegebied gebieden liggen, die op grond van milieuaspecten een speciale status in het beleid hebben of krijgen zoals de Ecologische Hoofdstructuur uit het SGR⁷ en de provinciale uitwerking daarvan. Daarbij gaat het ook om eventuele ecologische verbindingzones die de wilde planten en dieren van het studiegebied, en daarbinnen met name het natuurgebied van het Fryske Gea, de mogelijkheid tot uitwisseling bieden met ecosystemen in de bredere omgeving.

Beschreven moet worden welke maatstaven voor de afweging van alternatieven⁸ (bijvoorbeeld grens- en streefwaarden) aan het milieubeleid worden ontleend.

Het MER dient aan te geven dat het is opgesteld voor de herziening van het bestemmingsplan voor de inrichting van het bedrijventerrein. Tevens dient beschreven te worden volgens welke procedure en welk tijdspad dit geschiedt en welke adviesorganen en instanties daarbij formeel en informeel zijn betrokken. Tot slot moeten de besluiten worden aangegeven die in een later stadium nog moeten worden genomen om de voorgenomen activiteit te realiseren.

Indien er kerngebieden uit de Ecologische hoofdstructuur aanwezig zijn, kunnen de daarin levende dier- en plantensoorten worden verstoord door het voornemen. Indien dit het geval is zijn de natuurbeschermingsformules van het SGR van toepassing en dienen de volgende vragen te worden beantwoord:

⁵ Gemeente Smallingerland, Bedrijventerrein Noordoost-plus, Ruimte voor duurzaamheid

⁶ Zie ook de inspraakreacties 1,2 en 3 (bijlage 4) die verwijzen naar onder meer de nota Belvédère, de Habitatrichtlijn, de Natuurbeschermingswet, het Verdrag van Bonn, het Verdrag van Bern en de Vijfde Nota.

⁷ SGR = Structuurschema Groene Ruimte.

⁸ Zie ook hoofdstuk 4 van dit advies.

1. Is er sprake van aantasting van wezenlijke kenmerken en waarden, of (ingeval van nog niet gerealiseerde natuurontwikkelingsgebieden) van het onomkeerbaar verloren gaan van ontwikkelingsmogelijkheden?
2. Is er sprake van een zwaarwegend maatschappelijk belang?
3. Kan de activiteit elders of op een ander manier worden gerealiseerd?
4. Geef aan welke mogelijkheden er zijn voor compensatie indien ook na mitigeren aanwijsbare schade optreedt⁹? In het MER dient de volgende informatie te worden opgenomen:
 - de omvang van het benodigde compensatiegebied inclusief zoekgebied (indicatief);
 - de kwaliteit van het benodigde compensatiegebied;
 - een indicatie van de haalbaarheid van de compensatie.

Het studiegebied maakt geen onderdeel uit van een Vogelrichtlijn- of Habitatrichtlijngebied¹⁰. Wel bevinden zich Habitatrichtlijnsoorten en mogelijk Natuurbeschermingswet-soorten in het plangebied die beschermd zijn¹¹. Daarom moeten de volgende vragen worden beantwoord:

- welke planten- en diersoorten in het studiegebied komen voor die op grond van nationaal of internationaal beleid¹² een beschermde status hebben en waarvan een belangrijk deel van de deelpopulatie zich in het gebied ophoudt;
- of de activiteit niet zal leiden tot aantasting van deze deelpopulaties of meer precies, tot strijdigheden met artikel 23 en 24 van de Natuurbeschermingswet.

Het bevoegd gezag zal dienen te beoordelen of er een ontheffing op grond van artikel 25 Natuurbeschermingswet aangevraagd zal moeten worden. Indien dat het geval is dient het MER te beschrijven:

- of er andere bevredigende oplossingen bestaan;
- of afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan;
- of er redenen zijn van - onder andere - groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard¹³, die een ontheffing mogelijk zouden kunnen maken.

⁹ Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de volgende publicatie: Ministerie LNV, Directie Groene Ruimte en Recreatie: *Uitwerking compensatiebeginsel SGR*, oktober 1995.

¹⁰ Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand en Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna.

¹¹ Zie ook inspraakreactie nr. 2 (bijlage 4) die wijst op de aanwezigheid van soorten vallend onder de natuurbeschermingswet, Habitatrichtlijn, Conventie van Bonn, Conventie van Bern etc.

¹² Hierbij dient niet alleen op de Vogel- en de Habitatrichtlijn van de EU te worden ingegaan, maar (indien relevant) ook op de conventies van Bern, Bonn en Ramsar. De Natuurbeschermingswet vormt bij soortbescherming het uitgangspunt.

¹³ Zie daartoe de AMvB *Besluit Ontheffingen en Vrijstellingen Natuurbeschermingswet*, artikel 2 a tot en met e.

3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

3.1 Algemeen

Van de voorgenomen activiteit en de alternatieven moeten de milieugevolgen worden beschreven. Het verdient aanbeveling om bij de beschrijving onderscheid te maken tussen activiteiten die plaatsvinden in de realisatiefase (inrichting/aanleg) en de gebruiksfase (gebruik en beheer).

Om de milieugevolgen inzichtelijk te kunnen maken en te beschrijven verdient het aanbeveling om de voorgenomen activiteit /alternatieven op te splitsen in deelactiviteiten bijvoorbeeld: aanleg weginfrastructuur en aanleg van de bebouwing. Voor de onderscheiden deelactiviteiten worden de fysieke ingrepen en emissies (aard en omvang) bepaald. De Commissie beschouwt dit als een eerste noodzakelijke stap om de milieugevolgen inzichtelijk te kunnen beschrijven.

De keuze van de alternatieven en varianten moet worden gemotiveerd. In het MER zijn vooral de milieuargumenten voor deze keuze van belang. Voor onderlinge vergelijking moeten de milieueffecten van de alternatieven volgens dezelfde methode en met het zelfde detailniveau worden beschreven.

In het MER dienen naast het voorkeursalternatief in ieder geval een meest milieuvriendelijk alternatief en een nulalternatief (referentie) te worden beschreven. Het voorkeursalternatief kan samenvallen met het meest milieuvriendelijk alternatief.

3.2 Ontwikkeling alternatieven

De Commissie adviseert om bij de ontwikkeling van alternatieven uit te gaan van het voorgenomen alternatief, zoals geschetst in startnotitie en van een tweetal uitwerkingen daarvan voor de inrichting: een compact alternatief en een integratie alternatief. Uit het in de startnotitie omschreven voornemen en het locatiebezoek is de Commissie gebleken dat de netto/bruto-verhouding in het voornemen erg laag is¹⁴ en dat de natuurlijke en landschappelijke kwaliteiten van het terrein sterk variëren tussen met name de west- en de oostzijde ervan. Bovendien is de behoefteraming gebaseerd op een maximale prognose. Op grond van het bovenstaande kunnen de volgende alternatieven worden opgebouwd:

- Allereerst zou geprobeerd kunnen worden om de extra beschikbare ruimte vooral te gebruiken om zoveel mogelijk van de bestaande landschappelijke en natuurlijke kwaliteiten van het gebied te behouden. Op die manier ontstaat een alternatief dat natuur en landschap integreert in het terrein (het integratie alternatief).
- Een andere aanpak zou kunnen zijn om een zo compact mogelijk terrein aan te leggen door de netto/bruto-verhouding scherp op te schroeven en zoveel mogelijk bedrijfsactiviteiten op terreinen elders in de gemeente te plaatsen, bijvoorbeeld door de zwaarste categorieën toch zoveel mogelijk te concentreren op (een uitbreiding van) het huidige industrieterrein Haven.

¹⁴ Deels is de netto/bruto-verhouding het gevolg van de aanwezigheid van het AZC midden in het terrein.

Bovendien zou rekening gehouden kunnen worden bij de uitgifte met een hoge arbeidsintensiteit per hectare: daarmee kunnen werkgelegenheidsdoelen worden bereikt bij een zo gering mogelijke claim voor extra hectaren en kan men proberen de qua natuur en landschap best ontwikkelde zone van het plangebied onbebouwd te laten (het compacte alternatief)¹⁵.

- Het meest milieuvriendelijke alternatief kan worden gebaseerd op één van de hiervoor aangegeven alternatieven of op een combinatie ervan, aangevuld met extra maatregelen om schade aan milieu, natuur en landschap te minimaliseren.

Voor het opzetten van de alternatieven adviseert de Commissie gebruik te maken van een besliskundig contourkeuze model¹⁶. In een dergelijk model wordt per aspect (natuur, archeologie, geluid, landschap et cetera) een criteriumkaart geschetst waarop gedetailleerd de waardering is aangegeven. Op basis van al deze criteriumkaarten en een weging is ten slotte een indeling van het terrein ontwikkeld. De weging wordt daarbij gebaseerd op de doelstellingen van het alternatief (voorgenomen, integratie en compact), waardoor deze alternatieven onderling zullen verschillen. Vervolgens worden deze alternatieven beoordeeld op de uiteindelijke effecten voor alle aspecten en getoetst aan de doelstellingen.

Mogelijke bouwstenen bij het invullen van de alternatieven op boven beschreven wijze vormen zaken als de omvang, aard en vormgeving van groene elementen op het terrein, de bouwhoogten, de situering van de verschillende bedrijfstypen en de wijze van ontsluiten over de weg en voor openbaar vervoer en langzaam verkeer (met name fiets).

Illustratie met kaartbeelden verdient aanbeveling omdat daarmee zichtbaar wordt gemaakt wat de gevolgen voor de inrichting van het terrein zijn.

3.2.1 Indeling, inrichting, ontsluiting en milieuzonering

Indeling en inrichting

De ruimtelijke opzet van het plangebied moet in het MER worden beschreven en in kaart worden gebracht, dit mede in relatie tot de ruimtelijke onderlegger (geomorfologische-, hydrologische en landschappelijke en cultuurhistorische structuren en patronen). Daarbij moeten aan de orde komen:

- de aanwezigheid van ruimtelijke elementen, structuren, boven- en ondergrondse infrastructuur waaronder eventuele bebouwing, verkaveling, landschappelijke elementen zoals bosjes, houtwallen en singels¹⁷ en cultuurhistorische elementen, oppervlaktewateren, de aanwezigheid van kwelzones met een bijzondere kwaliteit en van bodems geschikt voor infiltratie van veel hemelwater, hoogspanningsleidingen; eventuele leidingstraten en de wijze waarop deze sturend zijn voor de inrichting van het terrein;
- de verdeling openbare ruimte – uitgeefbare ruimte;

¹⁵ Zie ook inspraakreactie 3 (bijlage 4) waarin wordt gewezen op efficiënt ruimtegebruik. De inspraakreactie geeft aan dat het moet leiden tot inzicht in mogelijkheden van intensivering van gebruik op bestaande terreinen en het zo intensief mogelijk gebruiken van het nieuwe terrein.

¹⁶ Een toepassing van een dergelijk model is te vinden in de MER van Hoogeveen Buitenvaart II (project 1065).

¹⁷ Zie inspraakreactie nr. 3 (bijlage 4) die wijst op het rijksbeleid waarin wordt aangegeven dat zoveel mogelijk wordt voorkomen dat zichtlocaties langs snelwegen ontstaan. Geadviseerd wordt dit te voorkomen door het inrichten van een brede landschappelijke (afschermende) strook langs de A7.

- de verdeling gebouwd – verhard – groen – water;
- huidige situatie en behoefteraming met betrekking tot het aantal te realiseren arbeidsplaatsen per hectare (eventueel gedifferentieerd naar type bedrijfscategorie);
- de mogelijkheden voor zorgvuldig ruimtegebruik, zoals bijvoorbeeld stapeling van bedrijfsactiviteiten, inpandig parkeren, ondergrondse opslag, compacte bouwvormen en gezamenlijke voorzieningen (faciliteiten en utiliteiten).

Ontsluiting van het bedrijventerrein

In het MER moet inzicht worden gegeven in:

- de ontsluiting en toegankelijkheid van het bedrijventerrein via de weg (bereikbaarheid);
- de omvang van het personen- en vrachtverkeer (onderscheiden naar vervoerwijzen) dat door de activiteit ontstaat en de wegen of routes waarvan dit verkeer gebruik zal maken¹⁸;
- de invloed van het bedrijventerrein op bestaande of nieuwe ontsluitende wegen (intensiteiten, congestie);
- de mogelijkheden voor logistiek management;
- de mogelijkheden voor georganiseerd bedrijfsvervoer, vervoermanagement en mogelijke lijnvoering van openbaar vervoer¹⁹ in relatie tot de interne wegenstructuur en de aansluiting op het bestaande wegennet, alsmede de multimodale mogelijkheden (met name een verbinding met vaarwater);
- de ontsluitingsstructuur voor langzaam verkeer (directheid, aantrekkelijkheid, veiligheid en tijdigheid) van zowel interne routes als de aansluiting op het bestaande fietsroutenet;
- de routes voor gevaarlijke stoffen.

Milieuzonering

Inwaartse en uitwaartse milieuzonering wordt gebruikt als instrument voor de bescherming van de leefkwaliteit. In het MER moet inzicht worden gegeven in de ligging van (aanwezige en voorziene) gevoelige bestemmingen, de criteria die ten aanzien van de zonering gehanteerd worden en de manier waarop in de beheersfase de zonering geborgd wordt:

- ten aanzien van de gevoelige bestemmingen dient duidelijk aangegeven te worden waar deze zich bevinden, of zullen gaan bevinden, op het terrein zelf en binnen het studiegebied, onderscheiden naar de specifieke aard en functie (woongebied, recreatiegebied, natuurgebied, bedrijfsgebonden woonbebouwing, eventueel 'gevoelige' bedrijven);
- aangegeven dient te worden wat de operationele criteria zijn voor de milieuzonering, waarbij in elk geval voor de aspecten veiligheid (individueel risico), geluid, geurhinder en luchtkwaliteit concreet aangegeven dient te worden wat de toelaatbare belasting is, gerelateerd aan in landelijk beleid vastgestelde grenswaarden en uitgangspunten en lokale ambities. Daarbij kunnen de toelaatbare niveaus van milieubelasting per type gevoelige bestemming verschillen. Daarnaast dient te worden aangegeven op welke wijze andere aspecten zoals lichthinder binnen de milieuzonering worden betrokken;

¹⁸ De wijze waarop de prognoses zijn gemaakt dient in het MER (of een bijlage daarvan) te worden aangegeven.

¹⁹ Maar vooral ook de tijdigheid hiervan: kan er op ieder moment gedurende de ontwikkeling van het bedrijventerrein sprake zijn van een goede OV-verbinding?

- inzichtelijk dient te worden gemaakt hoe de geïdentificeerde bestemmingen en de criteria leiden tot de inwaartse zonering voor de verschillende categorieën van bedrijvigheid op de verschillende onderdelen van het bedrijfsterrein;
- aangegeven moet worden of door combinatie van activiteiten of door een compacte inrichting (industrie onderling, in combinatie met wegverkeer) een cumulatie van effecten kan optreden (geluidbelasting, veiligheid) voor specifieke gevoelige bestemmingen, en wat de mogelijkheden zijn om ongewenste cumulatie te beperken;
- aangegeven dient te worden op welke wijze de op deze wijze beschreven bescherming van de leefbaarheid en milieukwaliteit geborgd wordt in het traject van vastlegging van toelaatbare categorieën in het bestemmingsplan, in de fasering van de ontwikkeling en het uitgiftebeleid en in vergunningverlening en handhaving van specifieke bedrijven.

Gezien het aantal uiteenlopende bestemmingen binnen het terrein (AZC, natuurgebied, bestaande agrarische bedrijvigheid, bedrijfsgebonden bebouwing) en daarbuiten (bestaande woningen, voorziene woonwijk, recreatiegebieden) is een heldere uitwerking van de criteria en een duidelijke presentatie van bestemmingen en de daaruit resulterende inwaartse zonering juist voor dit bedrijventerrein van groot belang.

3.2.2

Aanleg, realisatie en beheer

De aard, omvang en realisatietermijn van de aanleg- en bouwwerkzaamheden moeten in het MER aan de orde komen.

In hoofdlijnen dient te worden aangegeven hoe het plangebied waterhuishoudkundig wordt ingericht (ontwatering en afwatering in relatie met de wijze van bouwrijp maken). Voor de onderbouwing hiervan is het noodzakelijk inzicht te bieden in de werking van het huidige (grond)watersysteem in het gebied; welke waterstromen treden er op en in hoeverre zijn ze van belang voor natuur of andere functies ((eco-)hydrologische systeemanalyse). Het MER dient aan te geven in welke mate en op welke wijze de gebiedsspecifieke kenmerken van dit watersysteem worden ontzien en versterkt. Aandachtspunten bij een dergelijk duurzaam watersysteem zijn: de opvang, behandeling en wijze van afvoer van afvalwater- en hemelwaterstromen, het vermijden van peilverlaging en het vermijden van belastingen op het oppervlaktewater. De laatste twee aspecten zijn van belang om verdere verdroging van het natuurerrein van het Fryske Gea te voorkomen. Ook ontwikkeling van nieuwe natuurelementen zoals bijvoorbeeld het inrichten van eventuele moerasstroken, sloten en vijvers kan bijdragen aan realisering van een duurzaam bedrijventerrein. Daarnaast dient beschreven te worden welke voorzieningen worden getroffen om het waterhuishoudingsstelsel te scheiden van de omgeving in geval van calamiteiten.

Het MER dient aan te geven in welke mate in het plangebied sprake zal zijn van vergraving, vernatting en ophoging. Daarbij dient ook te worden aangegeven op welke wijze gebruik van te hergebruiken materialen (grondbalans, herkomst ophoogzand, bouwmaterialen en materialen in de grond-, weg- en waterbouw) zal worden bevorderd.

In het MER dient te worden ingegaan op de wijze waarop de realisatie van de doelstellingen en ambities zal worden gewaarborgd, ook tijdens het gebruik. Daarbij dient aandacht te worden besteed aan:

- de wijze van uitgifte en acceptatie-/selectiecriteria. Er bestaat een spanningsveld tussen het realiseren van hoge ambities op het gebied van duurzaamheid (lange termijn belang) en het uitgiftetempo (economisch korte termijn belang). Om die reden adviseert de Commissie in het MER in te gaan op de voorwaarden²⁰ waaronder de grond wordt uitgegeven aan bedrijven die passen in het duurzaamheidsprofiel²¹ en zodoende deel kunnen uitmaken van de ketens die men voor ogen heeft. Duurzaamheid staat of valt immers voor een groot deel met een goede samenwerking tussen bedrijven.
- de wijze waarop het aantrekkelijke en in cultuurhistorisch opzicht bijzondere, landschap van houtsingels en wijken wordt ontzien of ingepast in de gebiedsontwikkeling.
Het noordwestelijk deel van het plangebied maakt deel uit van het Belvédère gebied Noordelijke Wouden en Westerkwartier. Dit betekent dat de cultuurhistorische identiteit en landschappelijke aanblik hoog gewaardeerd worden en volgens het rijk in stand moeten worden gehouden. Concreet gaat het daarbij vooral om de instandhouding van de wijken en elzensingels en van eventuele historische boerderijen binnen de bebouwingslinten.
- de wijze waarop de bijzondere levensgemeenschappen en soorten van het plangebied worden ontzien of versterkt. Bij dit laatste gaat het om het natuurreservaat bij het AZC, een vochtig oud loofbos met een van de weinige Nederlandse groeiplaatsen van de bospaardeestaart, en om de levensgemeenschappen en soorten van het agrarisch cultuurlandschap, met name in de wijken en houtsingels.
- de wijze waarop milieuvriendelijke bedrijfsinterne maatregelen worden gestimuleerd, gericht op het beperken van gebruik van grondstoffen, energie en water en het reduceren van emissies;
- de beheersorganisatie, oftewel de wijze waarop het beheer van het bedrijventerrein wordt georganiseerd. Op welke wijze zal invulling worden gegeven aan een eventueel parkmanagement? Hoe wordt uiteindelijk het duurzaamheidsprofiel gehandhaafd –in de volle breedte– dat de gemeente zou willen bereiken?

3.2.3 Flexibiliteit en fasering

Onder flexibiliteit kan hier het vermogen worden verstaan om zonder aanzienlijke gevolgen voor het milieu tijdens de planfase of de gebruiksfase in te spelen op veranderende maatschappelijke en economische behoeften. Door een goede fasering kunnen mogelijke negatieve effecten tijdens de aanlegfase, zoals congestie op aanvoerwegen die nog niet zijn verlengd of verbreed en het onvoldoende aanwezig zijn van (draagvlak voor) openbaar vervoer, worden verminderd.

In het MER dient te worden aangegeven op welke wijze de fasering van aanleg en uitgifte zowel in ruimte als in tijd zal plaatsvinden mede in relatie tot de beoogde duurzaamheidsambities en de feitelijke ontwikkeling van de behoefte. De Commissie adviseert voor alle alternatieven mogelijkheden voor fasering in het MER aan te geven.

²⁰ Welke acceptatiecriteria zullen gelden, en op welke wijze zullen deze worden vastgelegd?

²¹ Hierbij kan gedacht worden aan eisen ten aanzien van ruimtegebruik, energie- en waterhuishouding en gemeenschappelijke voorzieningen.

Daarnaast dient in het MER te worden aangegeven hoe zal worden omgegaan met onzekerheden, oftewel in hoeverre de gekozen structuur (ontsluiting, water, groen, uit te geven terreinen) geschikt is om wijzigingen in de genoemde behoeften op te vangen.

3.3 Meest milieuvriendelijk alternatief (mma)

Het mma moet voldoen aan de doelstellingen van de initiatiefnemer en moet uiteraard binnen haar competentie liggen. Het mma kan worden ontwikkeld uit het voor natuur, milieu (inclusief duurzaamheid) en landschap het best scorende ontwikkelde alternatief of uit een combinatie van deze alternatieven. Compenserende en mitigerende maatregelen dienen voor alle alternatieven te worden ontwikkeld en zijn niet specifiek voor het mma.

3.4 Nulalternatief

Als het mogelijk is om de doelen van de initiatiefnemer te realiseren zonder dat de voorgenomen activiteit – of een vergelijkbare activiteit – wordt uitgevoerd, is er een reëel nulalternatief. Dit hoeft niet persé 'niets doen' te zijn. Het kan ook gaan om het halen van de doelen door het treffen van maatregelen die een ander karakter hebben dan het voornemen. Naar de mening van de Commissie is er geen reëel nulalternatief.

4. **BESTAANDE MILIEUTOESTAND, AUTONOME ONTWIKKELING EN MILIEUGEVOLGEN**

4.1 Algemeen

Om de gevolgen van de voorgenomen activiteit te bepalen zou de m.e.r. een aantal stappen kunnen doorlopen die in bijlage 5 worden toegelicht.

4.2 Globale beschrijving en analyse van het studiegebied

Het studiegebied moet worden bepaald en op kaart worden aangegeven. Het omvat de bedrijventerreinlocatie en haar omgeving, voor zover daar effecten van de voorgenomen activiteit kunnen gaan optreden. Per aspect bodem, water, biologische diversiteit, geluid etc. kan de omvang van het studiegebied verschillen.

In het studiegebied kunnen de volgende receptoren voor milieugevolgen worden onderscheiden:

- bewoners (ook van toekomstige woonwijken en het AZC) / recreatiegebieden;
- bestaande bedrijven;
- biodiversiteit (beschermd gebieden en -soorten), natuurgebieden;
- aardkundige waarden (indien relevant);
- cultuurhistorische en archeologische elementen en patronen;
- landschappelijke kwaliteit.

4.3

De bestaande situatie en milieugevolgen

De bestaande toestand van het milieu in het studiegebied, inclusief de autonome ontwikkeling hiervan, moet worden beschreven als referentie voor de te verwachten milieugevolgen. Daarbij wordt onder de autonome ontwikkeling de toekomstige ontwikkeling van het milieu verstaan, zonder dat de voorgenomen activiteit of één van de alternatieven wordt gerealiseerd. Bij deze beschrijving moet het MER uitgaan van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van reeds genomen besluiten over nieuwe activiteiten. Zowel de reeds vaststaande autonome ontwikkelingen moeten behandeld worden, alsook de mogelijke autonome ontwikkelingen. Omdat een aantal ontwikkelingen in en rondom het gebied nog zeer onzeker is verdient het aanbeveling om scenario's te ontwikkelen waarin ten minste de volgende elementen zijn opgenomen (voor zover deze bij het uitbrengen het MER nog onzeker zijn):

- ligging van het vliegveld (locatie binnen het studiegebied of elders) en omvang van het vliegveld (geen, maximaal 600 of maximaal 20000 vliegbewegingen per jaar);
- ligging van het eventuele station aan de Zuiderzeespoorlijn;
- ligging, omvang en toekomst van het AZC;
- ligging van nieuwe woonwijken.

Bij de beschrijving van de (potentiële) milieugevolgen dienen de volgende algemene richtlijnen in acht te worden genomen:

- naast negatieve effecten moet ook aan positieve effecten aandacht worden besteed, bijvoorbeeld positieve effecten als gevolg van verplaatsingen (globaal) van agrarische bedrijven;
- behalve directe effecten moeten ook afgeleide effecten worden beschreven zoals eventuele klink en zetting in relatie tot eventuele schade aan bestaande gebouwen;
- aangegeven moet worden of effecten tijdelijk dan wel permanent zijn;
- bij onzekerheden over het wel of niet optreden van effecten of de mate waarin effecten optreden moeten scenario's worden uitgewerkt;
- de manier waarop milieugevolgen zijn bepaald dient inzichtelijk en controlebaar te zijn door het opnemen van basisgegevens in bijlagen of expliciete verwijzing naar geraadpleegd achtergrondmateriaal;
- vooral moet aandacht besteed worden aan die effecten die per alternatief verschillen of effecten die de gestelde normen – bijna – overschrijden;
- minder gangbare voorspellingsmethoden moeten worden gemotiveerd.

4.3.1

A-biotisch milieu

Het plangebied is een voormalig veenontginningsgebied, dat door de aanwezigheid van keileem hoog in de bodem en door de hoogteverschillen met name in het westelijk gedeelte een nat karakter heeft. Het inrichten van het plangebied kan leiden tot een verandering in grondwatersystemen en de kwaliteit daarvan. Hierdoor worden de volgende sleutelprocessen beïnvloed en die bepalen in belangrijke mate de milieugevolgen voor de geïdentificeerde receptoren:

- hoge grondwaterstanden in het natuurterrein, met name in de winter en het voorjaar;

- (eventueel) schone kwelstromen en oppervlaktewaterstromen, niet belast door voedingstoffen of organische (zuurstofvragende) stoffen.

Om deze beïnvloeding te kunnen bepalen moeten de volgende gegevens worden verzameld over:

- plekken waar peilverhoging of -verlaging wordt toegepast;
- welk deel van de neerslag tot infiltratie wordt gebracht en waar dit gebeurt;
- in welke mate het watersysteem met stoffen wordt belast.

4.3.2 Biologische diversiteit

Het gaat hier om een beschrijving van de gevolgen van het voornemen voor de biologische diversiteit in het plan- en studiegebied. In het MER moet het volgende worden beschreven²²:

- de situering in de regio van de ecologische hoofdstructuur en de provinciale uitwerking daarvan.

Voor de bestaande situatie moeten in het MER alle soorten in beschouwing worden genomen die aan de volgende criteria voldoen:

- doelsoorten²³ / overige soorten met een natuurbeschermingsstatus en;
- die voorkomen in het studiegebied en / of in de aangrenzende natuurterreinen en;
- die worden beïnvloed door de voorgenomen activiteit.

Van de geselecteerde soorten moet voor de bestaande situatie worden aangegeven:

- aanwezigheid van de populatie in het studiegebied en in de onmiddellijk aangrenzende natuurterreinen (voorkomen, verspreiding, grootte en dichtheid);
- kwaliteit van het habitat;
- belang / bijdrage van de populatie voor de nationale populatie.

Voor het bepalen van de milieueffecten moet voor de soorten die worden beschreven in de bestaande situatie worden bepaald hoe de populatie veranderd (kans op uitsterven):

- de verwachte verandering van de populatie door: (i) verandering van het abiotische milieu (§ 4.3.1) en / of (ii) verstoring door geluid en licht (voor geluid zie § 4.3.3). Dit moet worden beschreven voor de situatie zowel met als zonder mitigatie / natuurcompensatie en / of andere natuurbevorderende maatregelen.

4.3.3 Geluid

In het MER moet het volgende worden beschreven:

- de geluidscontour voor de dag-, avond- en nachtperiode, alsmede de etmaalwaarden, in stappen van 5 dB(A) vanaf 50 dB(A) etmaalwaarde;
- het geluidsbelaste oppervlak van recreatie- en natuurgebieden voor de dag-, avond- en nachtperiode in stappen van 5 dB(A) met als ondergrens respectievelijk de 45 en 40 dB(A) etmaalwaarde;

²² Het beschrijven van het vigerend natuurbeleid heeft tot doel om: (i) te beoordelen of het voornemen niet strijdig is met het beleid en (ii) het geeft inzicht in de mogelijkheden en beperkingen voor het ontwikkelen van alternatieven.

²³ Doelsoorten zijn soorten die op basis van de criteria internationale betekenis, zeldzaamheid en afnemende aantallen speciale aandacht verdienen in het Nederlandse Natuurbeleid.

- de geluidsbelasting op een aantal concrete referentiepunten op de uiterste bebouwingsgrenzen van relevante (bestaande) woningen of woningclusters binnen en buiten het plangebied;
- de gevolgen van bedrijfsmatige activiteiten en toe- en afname van het wegverkeer voor de geluidhinder (aantallen gehinderden, geluidsbelast oppervlak en geluidsbelasting op woningen); de geluidscontouren dienen op een topografische ondergrond te worden weergegeven;
- de toename van de cumulatieve geluidsbelasting, voor zover ter hoogte van geluidsgevoelige bestemmingen cumulatie van verschillende geluidssoorten (industrie en wegverkeer) wezenlijk is voor de beoordeling van de akoestische situatie aldaar. De te verwachten geluidbelasting dient getoetst te worden aan een milieudoelstelling welke per aandachtsgebied kan verschillen. Te onderscheiden zijn:
 - bestaande gebieden met wonen en bedrijven binnen het plangebied;
 - bestaande woonbestemmingen buiten het plangebied met verschillende bestaande geluidbelastingen;
 - geprojecteerde groene woon-werkzone;
 - recreatiegebieden;
 - natuurgebieden.

4.3.4 Leefbaarheid en veiligheid

- aanwezigheid van risicovolle activiteiten in het studiegebied (stationaire bronnen, transportactiviteiten, met name ook de A7, toekomstig railverkeer). Voor zover dergelijke activiteiten aanwezig dient te worden aangegeven wat de ligging van de contour voor het plaatsgebonden (individueel) risico voor een niveau van 10^{-6} en 10^{-5} per jaar is;
- voorziene veranderingen in de ligging van deze contouren als gevolg van de voorgenomen activiteit dienen te worden aangegeven, gerelateerd aan de verschillende gevoelige bestemmingen die onderscheiden worden;
- aangegeven dient te worden of er sprake is van een benadering of overschrijding van de oriënterende waarde van het groepsrisico als gevolg van bestaande activiteiten met gevaarlijke stoffen of de te verwachte veranderingen daarin als gevolg van de voorgenomen activiteiten;
- aangegeven dient te worden wat in de bestaande situatie de luchtkwaliteit in het gebied is in relatie tot de immissiegrens- en richtwaarden voor relevante componenten, zoals zwaveldioxide, stikstofdioxide en fijn stof. Op grond daarvan dient aangegeven te worden of met de toename van lokale industriële productie- en transportactiviteiten benadering of overschrijding van immissiegrens- en richtwaarden uitgesloten kan worden of dat dit aspect bewaking behoeft bij de nadere invulling van het terrein en het uitgiftebeleid;
- bestaande en voorziene knelpunten ten aanzien van verkeersveiligheid, verkeersoverlast (sluipverkeer), bereikbaarheid, sociale veiligheid en lichthinder, op het bedrijventerrein zelf (ondermeer voor het AZC) en in de nabije omgeving (bestaande en toekomstige woonkernen);
- geluids-, trillings- en stofoverlast in de aanlegfase voor bestaande woon- en verblijfsbestemmingen;
- het voorkomen en het toekomstperspectief van bestaande agrarische bedrijven;
- hindercirkels van bestaande en blijvende agrarische bedrijvigheid in relatie tot nieuwe en bestaande woon- en verblijfsbestemmingen;

- veranderingen en beperkingen in het recreatief gebruik van het gebied, met speciale aandacht voor lokale en regionale (inter)nationale wandel- en fietsroutes in en aangrenzend aan het gebied.

4.3.5 Landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden

In het MER moet het volgende worden beschreven:

- de situering in de regio van het Belvédèregebied

In het MER moeten alle elementen/objecten in beschouwing worden genomen die aan de volgende criteria voldoen:

- de aardwetenschappelijk/landschappelijk/cultuurhistorisch/archeologisch belangrijke elementen en patronen en;
- die voorkomen in het studiegebied en;
- die worden beïnvloed door de voorgenomen activiteit.

Tot de 'belangrijke landschapselementen' behoren in ieder geval de elementen die in de Nota Belvédère genoemd worden, zoals wijken, elzensingels en historische boerderijen. De aard en ligging van de bijzondere landschapselementen moet eenduidig worden beschreven (op kaart). Aansluitend daarop kan worden beschreven of en hoe de verschillende landschapselementen worden aangetast of versterkt in de verschillende alternatieven.

Van de geselecteerde objecten met een beschermingsstatus moet worden aangegeven:

- aanwezigheid in het studiegebied;
- de verwachte verandering van de aanwezige kwaliteit door genoemde milieugevolgen zowel met als zonder mitigatie / compensatie en / of andere landschapsbevorderende maatregelen.

5. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden. Bij de vergelijking moeten de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken. De Commissie beveelt aan bij alle alternatieven (en de relevante varianten) ook een indicatie van de kosten te geven.

6. LEEMTEN IN INFORMATIE

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Deze inventarisatie moet worden toegespitst op die milieuaspecten, die (vermoedelijk) in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen. Op die manier kan worden beoordeeld, wat de consequenties zijn van het gebrek aan milieu-informatie. Beschreven moet worden:

- welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- in hoeverre op korte termijn zou kunnen worden voorzien in de leemten in informatie;

- de consequenties die leemten en onzekerheden hebben voor het besluit.

7. EVALUATIEPROGRAMMA

De gemeente Smallingerland moet bij het besluit inzake het bestemmingsplan voor de inrichting van het bedrijventerrein aangeven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling, dat de gemeente in het MER reeds een aanzet tot een programma voor dit onderzoek geeft. Het is denkbaar dat de gemeente hierbij aansluiting zoeken bij een regulier systeem van gemeentelijke milieumonitoring.

8. VORM EN PRESENTATIE

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De onderlinge vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Voor de presentatie beveelt de Commissie verder aan om:

- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdttekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- bij gebruik van kaarten recent kaartmateriaal te gebruiken, alle topografische namen goed leesbaar weer te geven en een duidelijke legenda te gebruiken;
- met behulp van verbeeldingen in de vorm van fotomontages, schetsen en collages een indruk te geven van de beoogde indruk.

9. SAMENVATTING VAN HET MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de vergelijking van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het meest milieuvriendelijke alternatief (mma);
- belangrijke leemten in kennis.

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen
voor het milieueffectrapport
Bedrijvenpark Drachten A7-Noord

(bijlagen 1 t/m 5)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 1 oktober 2001 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen.

Ontwikkeling

Aan Commissie voor de milieueffectrapportage
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekeerd op:	14 OKT. 2001
nummer	
dossier	1199-15/4 (10K)
kopie naar:	HL/11316

Drachten,
1 oktober 2001

Ons kenmerk
01-5094/Ont/DvG/RB

Uw kenmerk

Behandeld door
D. van Gorkum
0512 - 581 385

Onderwerp
STARTNOTITIE BEDRIJVENPARK DRACHTEN A7-NOORD

Geachte heer, mevrouw,

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 7.14 lid 1 van de Wet milieubeheer doen wij u hierbij toekomen de Startnotitie voor MER-procedure voor het bedrijvenpark Drachten A7-Noord. In de raadsvergadering d.d. 11 september 2001 is besloten deze Startnotitie in procedure te brengen.

Daarop is de Startnotitie bekend gemaakt in de Drachtster Courant van 21 september en ligt van 24 september tot en met 29 oktober ter inzage in het gemeentehuis aan de Gauke Boelensstraat 2 te Drachten. Op donderdag 4 oktober wordt een informatieavond gehouden.

Wij verzoeken u binnen de daarvoor gestelde termijn ons gemeentebestuur te adviseren over de Richtlijnen voor het MER.

Met hoogachting,

namens burgemeester en wethouders,

Th. L. Tjeerde
Directeur

Bijlagen:

10 x kopie raadsbesluit van 11 september 2001

10 x Startnotitie milieueffectrapportage Bedrijvenpark Drachten A7-Noord

10 x kopie publicatie in de Drachtster Courant d.d. 21 september 2001

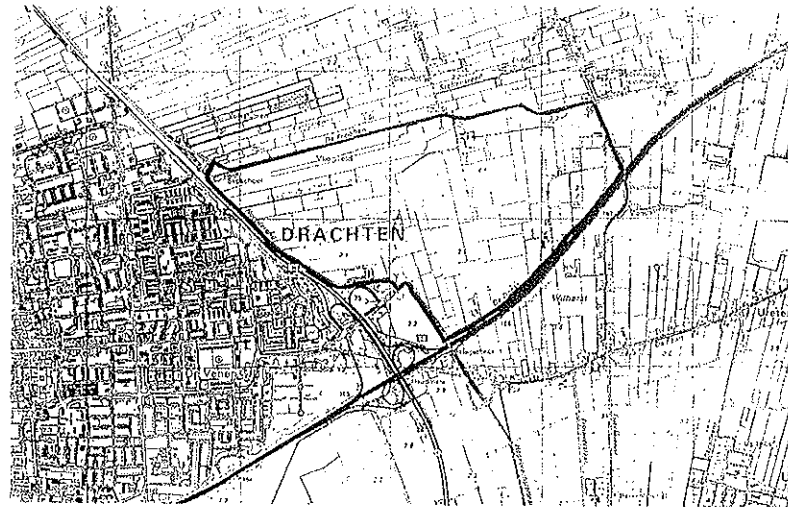
Correspondentie-adres:
Postbus 10.000
9200 HA Drachten

Gauke Boelensstraat 2
9203 RM Drachten
Telefoon (0512) 58 12 34
Telefax (0512) 58 14 00

E-mail gemeente@smallingerland.nl
Internet www.smallingerland.nl

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de terinzagelegging van de startnotitie in Drachtster Courant d.d. 21 september 2001.

Inspraak Startnotitie MER Bedrijvenpark A7-Noord

Vanaf 24 september tot en met 29 oktober ligt de Startnotitie milieueffectrapportage (m.e.r.) aanleg Bedrijvenpark A7-Noord ter inzage bij de publieksbalie van het gemeentehuis aan de Gauke Boelensstraat 2 te Drachten. Tijdens deze periode kunt u uw opmerkingen over deze notitie naar voren brengen.

Achtergrond

In de vergadering van de gemeenteraad van 7 september 1999 is het rapport "bedrijventerreinstrategie Smallingerland" vastgesteld. In het rapport wordt de toekomstige behoefte aan bedrijventerreinen berekend en worden ontwikkelingslocaties aangegeven. Een van de locaties is het gebied ten noorden van de A7 en ten oosten van de N31.

In de ontwerp-structuurvisie A7-zone wordt dit gebied mede aangewezen als toekomstige locatie voor een bedrijventerrein. In deze visie wordt voor een periode van 10 jaar een behoefte aan bedrijventerreinen voor de regio Drachten berekend van 112-182 ha. Op grond hiervan is de gemeente Smallingerland begonnen met het ontwikkelen van plannen voor een bedrijvenpark ten noorden van de A7 en ten oosten van de N31. Voor het maken van een bedrijvenpark moet het huidige bestemmingsplan worden gewijzigd. Volgens het Besluit milieueffectenrapportage 1994, herzien 7 mei 1999, is een besluit het huidige bestemmingsplan te wijzigen, een m.e.r.-plichtig besluit indien het gehele gebied

groter is dan 150 hectare. Het totale gebied is circa 250 hectare groot, zodat een m.e.r.-procedure gevolgd moet worden. De eerste procedurele stap is het vaststellen van de zogenoemde "Startnotitie". Doel van de Startnotitie is inzicht te krijgen in de doelstellingen, de aard en omvang van de voorgenomen activiteit, de mogelijke alternatieven en een eerste indicatie van de milieugevolgen.

Globale inhoud Startnotitie

Het gebied waar het bedrijvenpark moet komen wordt in het zuidoosten begrensd door de A7, in het westen door de N31, in het noorden door de Knobben en in het oosten door de Feart. In de notitie is opgenomen het zogenoemde "Basis Ontwerp". Dat ontwerp is het resultaat van de berekende behoefte in relatie met de gewenste ruimtelijke aspecten. In de Startnotitie wordt aangegeven, dat in het MER naast de milieueffecten van het basis ontwerp, ook die van andere alternatieven zullen worden onderzocht. Wettelijk voorgeschreven is dat van het zogenoemde nulalternatief (ongewijzigd gebruik) en het meest milieuvriendelijk alternatief de milieueffecten aangegeven worden.

Ook zal een aantal uitvoeringsalternatieven worden onderzocht. Op basis van alle onderzoeken wordt het basis ontwerp zodanig aangepast en de naam krijgen van "Voorkeursalternatief".

De verdere procedure

In de vergadering van de gemeenteraad van 11 september 2001 is besloten de Startnotitie voor inspraak ter inzage te leggen. Tegelijkertijd wordt de startnotitie toegezonden aan de wettelijke adviseurs, waaronder de Commissie voor de milieueffectenrapportage (Cmer). De Cmer geeft haar advies in de vorm van conceptrichtlijnen. Aan de hand van de adviezen en de inspraakreacties stelt de gemeenteraad de richtlijnen vast. In deze richtlijnen wordt aangegeven welke informatie het MER dient te bevatten en welke milieuaspecten nader uitgewerkt moeten worden. Vervolgens kan worden gestart met het opstellen van het MER.

Informatieavond

Om u zo goed mogelijk te informeren over de inhoud en achtergronden van de Startnotitie en de verdere procedure organiseert het gemeentebestuur een informatieavond. De informatieavond wordt gehouden op 4 oktober 2001 en vindt plaats in het gemeentehuis aan de Gauke Boelensstraat 2 van 19.30 uur tot 21.30 uur. Eventuele nodere informatie kan ook worden opgevraagd bij de heer Durk van Gorkum, telefoon 581385.

Uw reacties

Uw opmerkingen moeten voor 30 oktober 2001 schriftelijk zijn ingediend bij het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Smallingerland, postbus 10.000 9200 AH in Drachten.

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Gemeente Smallingerland

Bevoegd gezag: Gemeente Smallingerland

Besluit: herziening van het bestemmingsplan

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C11.2

Activiteit: De gemeente Smallingerland heeft het voornemen om een bedrijventerrein te ontwikkelen met de naam Bedrijvenpark Drachten A7-Noord. Het plangebied beslaat een oppervlakte van circa 250 ha. Het uiteindelijk nieuw te realiseren gebied met bedrijven heeft een netto oppervlakte van minimaal 115 hectare voor de bedrijfssegmenten gemengd plus, modern gemengd, bedrijvenpark, transport en distributie en kantoren. Daarnaast wordt het segment wonen en werken toegevoegd.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 21 september 2001

richtlijnenadvies uitgebracht: 7 december 2001

Bijzonderheden: De Commissie vraagt in haar advies aandacht voor de behoefte-raming en bruto-netto verhouding, de fasering in relatie tot duurzame ontwikkeling, de ontwikkeling van alternatieven, milieueffecten en de samenvatting. De Commissie adviseert naast het meest milieuvriendelijk alternatief en het referentiealternatief, ten minste twee alternatieven te ontwikkelen. Eén met een minimaal bruto oppervlak en één met een maximaal op behoud en kansen gerichte inrichting voor landschap en natuur.

Samenstelling van de werkgroep:

dr. ir. G. Blom (voorzitter)

drs. D. Ginter

drs. A. van Leerdam

ing. P.M. Peeters

drs. R.B. van der Werff

Secretaris van de werkgroep:

dr. N.W.M. van Buren.

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	20011024	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB)	Amersfoort	20011127
2.	2001025	Vereniging Onderzoek Flora en Fauna	Wageningen	20011127
3.	20011030	Inspectie van de Ruimtelijke Ordening in de provincies Drente, Friesland en Groningen (Inspectie Noord)	Groningen	20011127
	20011004	Openbare Hoorzitting	Smallingerland	20011127

BIJLAGE 5

Stappenplan voor het bepalen van significante milieugevolgen

1. Aard en omvang van de fysieke ingrepen; Van de voorgenomen activiteit en de voorgestelde alternatieven worden de fysieke ingrepen geïdentificeerd. In H.4 van dit advies wordt gevraagd dit te beschrijven. Deze informatie is nodig om de potentiële milieugevolgen te kunnen beschrijven.
2. Globale beschrijving en analyse van het studiegebied; Doel is het identificeren en beschrijven van de sleutelprocessen in het studiegebied die mogelijk verandering ondergaan en het identificeren van die functies en aspecten (receptoren) in de bestaande situatie die naar verwachting veranderingen zullen ondergaan bij realisering van het voornemen. Het betreft een kwalitatieve analyse op basis van bestaande informatie.
3. Potentiële milieugevolgen en de bestaande situatie; Alleen voor de onderscheiden receptoren moeten de potentiële milieugevolgen worden beschreven. De bestaande situatie en autonome ontwikkeling (referentiesituatie) van deze receptoren moet worden beschreven om een vergelijking mogelijk te maken met de nieuwe situatie waarin het voornemen is uitgevoerd.

Het is niet zinvol om in een m.e.r. allerlei kenmerken te beschrijven waarvan in redelijkheid mag worden aangenomen dat ze door de voorgenomen activiteit ongeroerd blijven. Pas als stap 1 en 2 zijn doorlopen heeft het zin om voor aspecten als hydrologie, biodiversiteit, archeologie, aardkunde etc. gericht onderzoek te doen.